

РЕШЕНИЕ

№ 347

гр. Бургас, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: АННА ИВ. ЩЕРЕВА

при участието на секретаря Ваня Ст. Димитрова
като разгледа докладваното от АННА ИВ. ЩЕРЕВА Гражданско дело № 20222100101548 по описа за 2022 година
за да се произнесе, взе предвид следното :

Производството е образувано по искова молба на Г. В. Е. с ЕГН ***** от ***, **против** ПРОКУРАТУРАТА на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2, Булстат 121817309. Предявен е иск за заплащане на **80 000 лв.** - обезщетение за претърпени неимуществени вреди от неоснователното обвинение в извършване на тежко престъпление - по ДП № 55/ 2015г. по описа на Следствения отдел при Специализираната прокуратура, прокурорска преписка № 534/ 2015г. по описа на СП – София, н.о.х.д. № 2374/ 2018г. по описа на Специализирания наказателен съд, **ведно** със законната лихва върху главницата от предявяването на иска на 20.09.2022г. до окончателното ѝ изплащане.

В хода на производството по делото ищецът е починал /на ***г./. С протоколно определение от 19.01.2023г. на основание чл.227 от ГПК като ищци в производството са конституирани неговите наследници по закон :

- С. И. Е. с ЕГН ***** – съпруга;
- М. Г. Е. с ЕГН ***** – дъщеря;
- С. Г. Е. с ЕГН ***** – малолетна дъщеря, действаща в производството чрез своята майка и законен представител С. И. Е.; и трите с адрес ***, представлявани в процеса от адвокат Румен Илиев със съдебен адрес гр. Бургас, ул. „Хан Аспарух“ № 18.

В съдебно заседание новоконституираните ищци чрез процесуалния

си представител заявяват, че поддържат предявения от наследодателя им иск съобразно законовите си квоти в наследството, които съгласно чл.5, ал.1 и чл.9, ал.1 от ЗН са по 1/3 ид.ч. за всяка от ищците, равняваща се на **26 666,67 лв.**

Обстоятелства, на които се основава предявеният иск :

От 2009г. ищецът работил като държавен служител в Агенция „Митници“, в периода 2015 – 2016г. - на длъжност „митнически инспектор“ в митнически пункт „Лесово“. На 02.11.2016г. в МП „Лесово“ била проведена полицейска операция, като на тази дата ищецът бил на курс в София. На 03.11.2016г. по посоченото досъдебно производство на следствения отдел при Специализираната прокуратура ищецът бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл.231, ал.3, т.2 вр. чл.2 от НК, като му била определена парична гаранция в размер на 3000 лв. В присъствието на малолетните му деца, съпругата му и болната му майка били извършени обиски в семейното му жилище и в жилището на майка му. С постановление на Специализираната прокуратура от 11.11.2016г. на основание чл.68, ал.1 от НПК му била наложена забрана да напуска пределите на страната. На 21.11.2016 г. било направено искане /№ 534/ 2016г./ от прокурор на СП за отстраняването му от длъжност по чл.69, ал.1 от НК, което било оставено без уважение по ч.н.д.№ 3227/ 2016 г. по описа на СНС.

На 03.07.2017г. бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл.321, ал.3, пр.2 и пр.4, т. 2, вр. ал.2 от НК. С обвинителен акт от 21.03.2018г. бил обвинен, че в периода 30.09.2015г. - 02.11.2016г. в село Лесово, област Ямбол, в качеството си на длъжностно лице - митнически инспектор при митнически пункт „Лесово“ към Териториално митническо бюро Бургас при Агенция „Митници“ участвал в организирана престъпна група с цел да върши съгласувано в страната престъпления по чл.301-302 от НК, като групата е била създадена с користна цел и в нея участвали длъжностни лица. По този обвинителен акт в СНС било образувано н.о.х.д. № 894/ 2018г., в разпоредително заседание по което съдът на основание чл.249, ал.4, т.1 от НПК върнал делото на СП за отстраняване на допуснати процесуални нарушения, като отменил наложената на ищеца забрана да напуска страната. На 20.07.2018г. Специализираната прокуратура внесла в СНС нов обвинителен акт, по който било образувано н.о.х.д. № 2374/ 2018г. Последвало ново изменение на обвинителния акт и проведени множество съдебни заседания. С влязла в сила присъда № 24/ 03.07.2020г. ищецът и останалите подсъдими били оправдани.

С повдигане на обвинението на ищеца било внушавано, че е извършил изключително тежко престъпление и че го чакат дълги години затвор. Извършените обиски го поставили в унижително положение, предизвиквайки стрес у цялото ми семейство. От този стрес и силното притеснение ищецът получил диабет. Бил отстранен и от курса за квалификация в гр. София. След многобройни публикации в средствата за масово осведомяване за

проведената акция на ГКПП „Лесово“, разследването и воденото дело, много хора започнали да го отбягват. Усещането, че всички го гледат като престъпник, предизвиквало у ищеца чувство за срам и унижение, на изключително неудобство при контактуване с околните и крайно отрицателни душевни преживявания. Отношенията в семейството му коренно се променили и понякога се изостряли. Ищецът станал затворен, мълчалив, на моменти избухлив. Продължилото три години и осем месеца наказателно производство предизвикало у ищеца перманентен страх и нервно напрежение. Загубил спокойствието и съня си и изпитвал чувство на обреченост. Това причинило влошаване на здравето му - захарен диабет, мозъчен инфаркт, кардиологично заболяване, високо кръвно налягане 200/ 110. Сигнало се до завалване на говора и трудна комуникация. С експертно решение № 2322/ 02.11.2017г. на Първи състав на ТЕЛК към УМБАЛ - Бургас бил освидетелстван и инвалидизиран със 60 % трайна намалена работоспособност. Подложил се на клинично лечение в клиника по неврология „Сърце и мозък“ - Бургас. Все по-често страдал от главоболие и виене на свят. Започнал редовен прием на лекарства.

До обвинението ищецът имал репутацията на добър професионалист и доказал се митнически служител, ползвал се с уважение и доверие сред своето семейство, близките, приятелите и колегите си, имал авторитет в обществото. Изпитвал изключително неудобство и срам да обяснява за какво става въпрос. Изпаднал в състояние да не може да гледам близките си и познатите си в очите.

Вследствие на наложената забрана да напуска пределите на страната за период от година и седем месеца бил лишен от възможността да се придвижва свободно, да посещава близки и роднини зад граница и да започне работа в друга страна, за да компенсира сериозните финансови загуби, които претърпял в резултат на воденото наказателно производство. Със заповед № 320/ 10.02.2017г. на директора на Агенция „Митници“ му било наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, което било отменено по съдебен ред по жалба на ищеца. На 26.07.2018г. бил възстановен на длъжността „митнически инспектор“ в Митница Бургас, но бил поставен в дискриминационно положение спрямо колегите си и усещал неприязън от ръководството, което го принудило да напусне работа.

В преклузивния срок по чл.131, ал.1 от ГПК ответникът представя **писмен отговор**, с който оспорва иска. Сочи липса на доказателства за претърпените неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от обвинението. Оспорва и размера на претенцията, който счита за изключително завишен и несъобразен с икономическия стандарт в страната. Твърди, че продължителността на наказателното производство не е извън разумния срок, поради което не се обосновават неблагоприятни въздействия върху личността на ищеца по-големи от обичайните при водене на наказателно производство. Счита, че при среден годишен доход в страната за 2021г. от 7657 лв. предендираното обезщетение е в разрез с принципа за

обезвреда. Твърди, че ответникът не може да носи отговорност за медийното отразяване на наказателното производство, нито за дисциплинарното уволнение на ищеца, при което органът по назначаването е действал при оперативна самостоятелност. Позовава се и на липса на обжалване на наложената мярка „забрана за напускане на страната“ или реално да е било отказано искане за пътуване.

След съвкупна преценка на доводите на страните, на събраните по делото доказателства и на разпоредбите на закона, Бургаският окръжен съд намира за установено следното:

Предявените искове са с правно основание чл.2, ал.1, т.3, предл.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Не са спорни по делото следните факти :

От 2009г. ищецът Г. В. Е. работи в Агенция „Митници“, като в периода 2015 – 2016г. заема длъжност „митнически инспектор“ в митнически пункт „Лесово“. В рамките на образуваното досъдебно производство № 55/ 2015г. по описа на Следствения отдел при Специализираната прокуратура /прокурорска преписка № 534/ 2015г. по описа на Специализираната прокуратура/ на 02.11.2016г. на местоработата на ищеца в МП „Лесово“ е проведена полицейска операция, на която ищецът не присъства, тъй като е на обучение в гр. София. На 03.11.2016г. ищецът е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.231, ал.3, т.2 вр. чл.2 от НК. Определена му е мярка за неотклонение „парична гаранция“ в размер на 3000 лв. Извършено е претърсване в семейното жилище на ищеца и в жилището на неговата майка. С постановление на Специализираната прокуратура от 11.11.2016г. на основание чл.68, ал.1 от НПК на ищеца е наложена забрана да напуска пределите на страната. На 21.11.2016г. прокурор на СП прави искане за отстраняване на ищеца от длъжност на основание чл.69, ал.1 от НК, оставено без уважение с определение от 25.11.2016г. по ч.н.д.№ 3227/ 2016г. по описа на СНС.

На 03.07.2017г. ищецът е привлечен като обвиняем за престъпление по чл.321, ал.3, пр.2 и пр.4, т. 2, вр. ал.2 от НК. С обвинителен акт от 21.03.2018г. е обвинен, че в периода 30.09.2015г. - 02.11.2016г. в село Лесово, област Ямбол, в качеството си на длъжностно лице - митнически инспектор при митнически пункт „Лесово“ към Териториално митническо бюро Бургас при Агенция „Митници“ участвал в организирана престъпна група с цел да върши съгласувано в страната престъпления по чл.301-302 от НК /подкуп/, като групата била създадена с користна цел и в нея участвали длъжностни лица. С акт на съда от 14.06.2018г. по н.о.х.д. № 894/ 2018г. по описа на СНС на основание чл.249, ал.4, т.1 от НПК делото е върнато на прокуратурата за отстраняване на допуснати процесуални нарушения и е отменена наложената на ищеца забрана да напуска страната. На 20.07.2018г. е внесен нов обвинителен акт, по който било образувано н.о.х.д. № 2374/ 2018г. по описа на СНС, приключило с оправдателна присъда № 24/ 03.07.2020г., влязла в

сила на 21.07.2020г.

Не е спорно също, че със заповед № 320/ 10.02.2017г. на директора на Агенция „Митници“ на ищеца Г. В. Е. е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“. Заповедта е мотивирана с повдигнатото на ищеца обвинение по воденото наказателно производство. Това наказание е отменено с влязло в сила решение № 771/ 27.04.2017г. по адм.д. № 481/ 2017г. по описа а Административен съд – Бургас, потвърдено с решение № 9472/ 11.07.2018г. по описа на ВАС. Със заповед № 4351/ 26.07.2018г. ищецът е възстановен на длъжността „митнически инспектор“ в Митница Бургас.

От представените епикриза от Клиниката по неврология в болница „Сърце и мозък“ – Бургас, амбулаторен лист от 01.06.2022г. и експертно решение на ТЕЛК към УМБАЛ – Бургас № 2322/ 159/ 02.10.2017г. се установяват следните неоспорени факти : От 2001г. ищецът е със захарен диабет на инсулиново лечение. В периода 17. – 21.03.2022г. ищецът е бил хоспитализиран с поставена окончателна диагноза „мозъчен инфаркт, причинен от неуточнена оклузия или стеноза на церебрални артерии“ и придружаващи заболявания „хипертонично сърце без застойна сърдечна недостатъчност“ и „неинсулинозависим захарен диабет тип 2“. На 13.06.2017г. ТЕЛК е определила 60% трайно намалена работоспособност поради общо заболяване – неинсулинозависим захарен диабет тип 2 и диаб. полиневропатия лека степен. Видно от епикриза от болница „Рейап“ в Република Турция, на 09.11.2022г. ищецът е постъпил в това лечебно заведение с оплаквания за болки в гърдите, периодична умора и анамнеза за инсулт пред 6 месеца. Установено е обширно критично трисъдово заболяване, извършена е операция с последващо интензивно лечение, но след последователни сърдечни арести ищецът е починал на ...г.

Съгласно представеното удостоверение от Община Бургас наследници по закон на ищеца Г. В. Е. са съпругата му С. И. Е. и дъщерите му М. Г. Е. и С. Г. Е. /непълнолетна/.

Показанията на разпитания по делото свидетел Ф. Ч. /приятел на семейството на ищеца/ установяват следните факти : Претърсването на семейното жилище на ищеца, при което свидетелят е бил ангажиран като поемно лице, е извършено в отсъствието на ищеца и в присъствието на съпругата му и голямата му дъщеря. При претърсването били отнети телефоните на децата на ищеца, като така били лишени от връзка. Ищецът и членовете на семейството му се стресирали силно от това претърсване, като ищецът още същата вечер се завърнал от обучението си в София. Ищецът бил добродушен и чувствителен човек, като силно се притеснявал от възможността да влезе в затвора, без да е виновен, и от причинените на семейството му страдания /след акцията съпругата му имала проблеми в работата, а децата – в училище/. Оплаквал се и от промяната на отношението към него от страна на приятели и роднини, дължаща се на разпространената по телевизията информация. Данни за медийното отразяване на случая се

съдържат и в заповедта за налагане на дисциплинарното наказание на ищеца. Воденото наказателно производство се отразило много зле на психиката на ищеца. Свидетелят сочи също, че ищецът страдал от захарен диабет, но след началото на наказателното производство заболяването преминало в по-тежка форма, за която били необходими по-силни лекарства, в последствие получил и няколко инсулта. Съдът кредитира показанията на разпитания свидетел, тъй като същите са основани на непосредствени лични впечатления, пълни и безпротиворечиви са и не са опровергани от други събрани по делото доказателства.

Съдът не кредитира показанията на свидетеля, че след възстановяването на работа при отмяната на дисциплинарното наказание „уволнение“ ищецът отново е бил уволнен. Тези твърдения не се основават на непосредствени впечатления на свидетеля от трудовото правоотношение на ищеца, не са подкрепени от други доказателства по делото и въз основа на тях не може да се направи извод за каквато и да било връзка с процесното наказателно производство.

Неподкрепени с доказателства останаха твърденията на ищеца за многобройност на публикациите за процесната акция на ГКПП „Лесово“ във всички средства за масово осведомяване. Съществуват данни за медийно отразяване на информацията за акцията, но липсват доказателства публикациите да са многобройни, нито за броя и вида на средствата за масово осведомяване, които са ги отразили. Липсват и доказателства за обективност на възприятието на ищеца, че след началото на наказателното производство околните са гледали на него като на престъпник, загубил е авторитета си в обществото, както и че в семейството си е бил упрекван за всичко случващо се. Недоказани са и твърденията в исковата молба, че след възстановяването на работа ищецът е бил поставен в дискриминационно положение спрямо колегите си и е бил обект на неприязън от ръководството. Липсват и доказателства в подкрепа на твърденията на ищеца, че при повдигането на обвинението му е било внушавано, че го чакат дълги години затвор за извършено изключително тежко престъпление. Не се установява и твърдението, че ищецът е бил поставен в унизително положение при извършените претърсвания на жилища. За неоснователно съдът приема твърдението в исковата молба, че ищецът е заболял от диабет поради образуваното наказателно производство. Това твърдение се оборва от представения с исковата молба амбулаторен лист, в който специалист ендокринолог е удостоверил, че ищецът страда от захарен диабет още от 2001г. с инсулиново лечение. Липсват и данни, въз основа на които да се гради извод, че придружаващото заболяване на ищеца „хипертонично сърце“ има връзка с психическите му страдания от воденото срещу него наказателно производство, както и такива, които да установяват подобна връзка с получените инсулти и миокарден инфаркт /видно от епикризите инсултът е причинен от неуточнена оклузия или стеноза на церебрални артерии, а инфарктът – от обширно трисъдово заболяване/. Ето защо не е възможен и

несъмнен извод за пряка причинноследствена връзка на настъпилото влошаване на здравословното състояние на ищеца с процесното обвинение. Съдът приема за установен само широкоизвестният факт, че психическото напрежение и стресът са негативни фактори за нивата на кръвната захар и са силно противопоказни за лица, страдащи от захарен диабет

При така събраните по делото доказателства и установените въз основа на тях факти съдът прави следните изводи :

Осъществен е фактическият състав на отговорността на държавата за дейността на правозащитните ѝ органи, визиран в чл.2, ал.1, т.3, предл.1 от ЗОДОВ – ищецът е бил обвинен в извършване на престъпление и впоследствие е оправдан. На основание чл.7 вр. чл.2, ал.1 от ЗОДОВ пасивно материалноправно легитимирана е Прокуратурата на РБ, срещу която е насочен искът.

На основание чл.4 от ЗОДОВ ответникът дължи на ищеца обезщетение за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и се носи по силата на закона.

На обезщетяване подлежат всички негативни изживявания на ищеца, причинени като пряка и непосредствена последица от неоснователно воденото срещу него досъдебно производство.

Въз основа на събраните доказателства, преценени в тяхната съвкупност, съдът приема за доказано, че ищецът е претърпял следните неимуществени вреди като пряка последица от неоснователно воденото срещу него наказателно производство : силно притеснение, стрес, срам от повдигнатото обвинение, накърняване на чувството му за лично достойнство, притеснения за бъдещето, страх от осъждане. Тези емоции са накърнили самочувствието му, отразили са се негативно на начина му на живот и на психиката му – ищецът се е чувствал потиснат, притеснен, станал е избухлив и несигурен в бъдещето, притеснявал се е и за близките си. Неоснователно е възразението на ответника, че от кръга на вредите следва да се изключат тези, търпени от наложеното дисциплинарно наказание. Уволнението на ищеца е наложено като дисциплинарно наказание именно предвид факта на повдигнатото обвинение в извършване на престъпление по служба.

При определяне размера на дължимото на ищеца обезщетение, освен установените неимуществени вреди, съдът отчита и следното : обвинението е за тежко умишлено престъпление по смисъла на чл.93, т.7 от НК, свързано с трудовата дейност на ищеца; липсата на доказателства за извършени до този момент нарушения на трудовата дисциплина или за обременено съдебно минало на ищеца; извършените действия по претърсване; разгласяването на акцията в митническия пункт чрез средствата за масова информация; търпяното в продължение на 1 година и седем месеца ограничение на свободата на придвижване поради наложената мярка „забрана за напускане пределите на страната“, като съдът приема за ирилевантна липсата на установено искане за напускане на страната, по което да е постановен отказ;

продължителността на воденото против ищеца наказателно производство – 3 години, 8 месеца и 19 дни, която на основание чл.203, ал.2 вр. чл.234 от НПК се приема от съда за неразумна с оглед липсата на ангажирани от ответника доказателства за фактическа и/ или правна сложност, налагащи подобна продължителност на разследването. Следва да се отбележи, че за тази продължителност е допринесло и неколкостепенното връщане на обвинителния акт по реда на чл.248а от НПК за отстраняване на очевидни фактически грешки, като тези факти не са оспорени от ответника в настоящото производство. Съдът приема за относим и фактът, че по делото не се установи към момента на повдигане на обвинението срещу ищеца ответникът да е разполагал с изискуемите от чл.219, ал.1 от НПК *достатъчно* доказателства за извършено от него престъпление. Дори и да се кредитира тезата на ответника, че наказателното производство срещу ищеца е предизвикало само обичайните неудобства и неблагоприятни въздействия, съдът приема, че подобно неоснователно обвинение в извършване на тежко умишлено престъпление, за което се предвижда наказание „лишаване от свобода“, засяга значително психическия и душевния мир на личността, като причинява множество сериозни негативни емоции и нравствени страдания. По делото несъмнено се установи, че ищецът е бил чувствителен и добродушен човек, с добра репутация и без предходни провинения, поради което е обичайно да се приеме, че воденото наказателно производство силно го е накърнило.

При определяне на размера на обезщетението за обезвреда на установените неимуществени вреди на ищеца съдът съобразява и икономическите условия на живот в страната към момента на обвинението – по данни на НСИ средният годишен паричен доход през 2016г. е 5105 лв., а през 2020г. – 7002 лв.

По тези съображения на основание чл.52 от ЗЗД съдът приема за справедлив размер на обезщетение за репарирание на понесените от ищеца неимуществени вреди сумата от 24 000 лв., която на основание чл.5, ал.1 и чл.9, ал.1 от ГПК се дължи по равно на всяка от конституираните в хода на производството ищци – по 8000 лв. За разликата над тази сума до предявения размер от общо 80 000 лв. /по 26 666,67 лв. за всяка от ищците/ искът е неоснователен и ще бъде отхвърлен.

Основателността на главния иск налага извод и за основателност на акцесорната претенция за заплащане на обезщетение за забава върху дължимото обезщетение за неимуществени вреди, начинаей от предявяването на исковата молба на 20.09.2022г.

Предвид частичното уважаване на исковете, на основание чл.10, ал.3, изр.1 от ЗОДОВ ответникът следва да заплати на ищците по равно разностите за внесената държавна такса от 10 лв. – на всяка от тях по 3,33 лв. На основание чл.10, ал.3, изр.2 от ЗОДОВ при уважаване на иска ответникът дължи на ищеца и направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно с уважената част от иска. Тъй като обаче, в

настоящото производство не са събрани доказателства уговореното с представения договор за правна защита и съдействие адвокатско възнаграждение да е било реално заплатено, на основание т.1 от тълкувателно решение № 6/ 06.11.2013г. по т.д. № 6/ 2012г. на ОСГТК на ВКС такива разноси не следва да бъдат присъдени.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА ПРОКУРАТУРАТА на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ № 2, Булстат 121817309, **да заплати** на С. И. Е. с ЕГН *****, на М. Г. Е. с ЕГН ***** и на С. Г. Е. с ЕГН *****, действаща чрез своята майка и законен представител С. И. Е., трите с адрес ***, със съдебен адрес гр. Бургас, ул. „Хан Аспарух“ № 18 - адвокат Румен Илиев, обезщетения по **8000 лв.** за претърпените от наследодателя им Г. В. Е. с ЕГН ***** неимуществени вреди от неоснователното обвинение в извършване на тежко престъпление по ДП № 55/ 2015г. по описа на Следствения отдел при Специализираната прокуратура, прокурорска преписка № 534/ 2015г. по описа на СП – София, н.о.х.д. № 2374/ 2018г. по описа на Специализирания наказателен съд, по което е оправдан с влязла в сила присъда, **ведно** със законните лихви върху главниците от предявяването на иска на 20.09.2022г. до окончателното им изплащане, както и по **3,33 лв.** за направените по делото съдебни разноси.

ОТХВЪРЛЯ исковете на С. И. Е. с ЕГН *****, на М. Г. Е. с ЕГН ***** и на С. Г. Е. с ЕГН ***** против ПРОКУРАТУРАТА на Република България за разликите над уважените размери от по 8000 лв. /общо 24 000 лв./ до предявените размери от по 26 666,67 лв. /първоначално предявен общ размер 80 000 лв./.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд – Бургас в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Бургас: _____